Lieta Nr.A42481406
AA43 – 0879 – 09/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 11.decembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Endzelis,
tiesneses K.Krastiņa un L.Vīnkalna,

piedaloties pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Ābekoks" pārstāvei *N.P.* un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārstāvjiem *S.J.-K.* un *Z.G.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Ābekoks" pieteikumu par Valsts reģionālās attīstības aģentūras 2006.gada 24.jūlija lēmuma Nr.1-07/2784 „Par projekta iesnieguma atzīšanu kā neatbilstošu projekta kvalitātes un specifiskajiem kritērijiem un projekta iesnieguma noraidīšanu" atcelšanu, sakarā ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 20.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 23.februārī sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „Ābekoks" Eiropas savienības struktūrfondu grantu shēmas „Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmās teritorijās" ietvaros iesniedza projekta iesniegumu „SIA „Ābekoks" uzņēmējdarbības modernizācija – 2".

2006.gada 3.aprīlī Valsts reģionālās attīstības aģentūra (turpmāk - VRAA) pieņēma lēmumu par grantu shēmas „Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmās teritorijās" ietvaros iesniegtā SIA „Ābekoks" projekta iesnieguma „SIA „Ābekoks" uzņēmējdarbības modernizācija – 2" administratīvo atbilstību un tā turpmāko virzību vērtēšanai atbilstoši projekta iesnieguma kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem.

2006.gada 24.jūlijā VRAA pieņēma lēmumu Nr.1-07/2784 „Par projekta iesnieguma atzīšanu kā neatbilstošu projekta kvalitātes un specifiskajiem kritērijiem un projekta iesnieguma noraidīšanu" (turpmāk - Lēmums).

[2] Nepiekrītot Lēmumam, SIA „Ābekoks" (turpmāk - pieteicēja) iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā norādīts turpmākais.

[2.1] Projekta neatbilstība konkrēti netika pamatota ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk - APL) 67.panta ceturtajā daļā minētiem normatīvajiem aktiem, līdz ar to projekta iesnieguma noraidīšana nav pamatota.

[2.2] No Lēmuma pieteicējai nav skaidrs, pēc kādiem kritērijiem un uz kāda pamata bija novērtēts pieteicējas projekts.

[2.3] Saskaņā ar Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likuma (turpmāk – ES likums) 11.panta pirmās daļas 4.punktu VRAA pienākums kā grantu shēmas apsaimniekotājam bija izvērtēt pieteicējas iesniegtā projekta atbilstību administratīvajiem vērtēšanas kritērijiem. Lēmumā netika norādīts, ka tieši šis vērtējums ir negatīvs.

[2.4] Lēmumā norādīts, ka projekts saņēmis negatīvu vērtējumu, jo atbilstoši prasībām pieteicēja iesniegumā nav identificējusi standartus/prasības Eiropas Savienības un Latvijas likumdošanā darba drošības, vides, patērētāju aizsardzības jomās. Pieteicējas ieskatā VRAA nebija pamata uzskatīt šo faktu kā negatīvu vērtējumu, pamatojoties uz turpmāko.

[2.4.1] Minētie kritēriji nav uzskatāmi par administratīvajiem vērtēšanas kritērijiem. Šo grantu shēmas ietvaros tie tika minēti kā kvalitātes un specifiskās vērtēšanas kritēriji. Saskaņā ar ES likuma 9.panta pirmās daļas 8.punktu pēc šādiem novērtēšanas kritērijiem novērtēt iesniegumus ir tiesīga tikai pirmā līmeņa starpniekinstitūcija.

[2.4.2] Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" projekta paredzētai darbībai „Baļķu cilindrošanas un frēzēšanas iekārtas iegāde" novērtējuma procedūra par ietekmi uz vidu nav nepieciešama. Sakarā ar to un saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 17.februāra noteikumiem Nr.91, tādai darbībai reģionālajā vides pārvaldē nav nepieciešams saņemt tehniskos noteikumus. Attiecīgā Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes izziņa tika pievienota projektam.

[2.4.3] Saskaņā ar ES likuma 22.pantu, ja iestāde uzskata, ka kāds dokuments netika iesniegts, tai bija pienākums pieprasīt no pieteicējas papildus informāciju projekta iesnieguma precizēšanai. Tas netika izdarīts.

[2.5] Lēmuma pamatā bija Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas 2006.gada 22.maija kārtība Nr.2-19/07 „Kārtība, kādā Starpinstitūciju vērtēšanas komisija izvērtē grantu shēmas „Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās" ietvaros iesniegtos projektu iesniegumus" (turpmāk – Kārtība Nr.2-19/07) un tās 2006.gada 2.jūnija grozījumi Nr.2-19/08. Pieteicējas ieskatā šie iekšēji dokumenti nevar būt par pamatu pieteicējas projekta iesnieguma noraidīšanai, jo tie pieņemti jau pēc pieteicējas projekta iesniegšanas VRAA, un uz projekta sagatavošanas un iesniegšanas dienu - uz 2006.gada 23.februāri - tie pieteicējai nebija zināmi. Turklāt saskaņā ar APL 67.panta sesto daļu VRAA nedrīkst pamatot administratīvo aktu ar iekšējo normatīvo aktu. Iekšējā administratīvā akta norādei lēmumā ir tikai informatīvs raksturs.

Pārējie normatīvie akti, kas tika minēti Lēmumā kā pamatojums pieteicējas projekta iesnieguma noraidīšanai, pilnīgi nenorāda uz kādu pieteicējas projekta neatbilstību kādai normai, bet pamato tikai VRAA tiesības izskatīt pieteicējas projekta iesniegumu.

[2.6] VRAA izskatīja un novērtēja iesniegumu patvaļīgi, neievērojot likumu prasības un savas kompetences robežas. Ar šādu VRAA darbību un

rīcību tika pārkāptas pieteicējas tiesības saņemt finansējumu pieteicējas komercdarbībai no Eiropas fondiem.

[2.7] Ir pārkāptas pieteicējas tiesības, nedodot iespēju apstrīdēt VRAA lēmumu APL 76.panta un ES likuma 19.panta ceturtās daļas noteiktajā kārtībā. VRAA lēmumā par apstrīdēšanas iespēju netika norādīts vispār. ES likuma 20.pantā tika paredzēts pārsūdzēt lēmumu tiesā tikai gadījumā, ja ir ievērota ārpustiesas izskatīšanas kārtība.

[3] VRAA (turpmāk - atbildētāja) paskaidrojumā par pieteikumu norāda, ka uzskata pieteikumu par nepamatotu un norāda turpmāko.

[3.1] Pieteicējas apgalvojums, ka Lēmums netika pamatots ar APL 67.panta ceturtajā daļā minētajiem normatīvajiem aktiem, ir nepareizs, jo Lēmumā ir norādīti normatīvie akti, uz kuriem pamatots Lēmums.

[3.2] Pieteicējas norādītais, ka no Lēmuma nav skaidrs, pēc kādiem kritērijiem un uz kāda pamata bija novērtēts projekts, nav pamatots, jo Lēmumā ir norādīts, ka atbildētāja 2006.gada 3.aprīlī pieņēma lēmumu par pieteicējas projekta iesnieguma „SIA „Ābekoks" uzņēmējdarbības modernizācija – 2" administratīvo atbilstību un projekta iesnieguma turpmāku virzību vērtēšanai atbilstoši projekta iesnieguma kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem. Tāpat Lēmumā ir norādīts, ka 2006.gada 9.jūnijā Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas izveidotā Starpinstitūciju vērtēšanas komisija (turpmāk - Komisija) izvērtēja projekta iesniegumu saskaņā ar projektu kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem.

Pieteicējas projekta iesniegums tika noraidīts tāpēc, ka Komisija, izvērtējot projekta iesniegumu saskaņā ar kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem konstatēja, ka projekta iesniegums neatbilst Ministru kabineta 2006.gada 7.februāra noteikumu Nr.103 „Noteikumi par projektu iesniegšanas un finansēšanas kārtību grantu shēmā „Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmās teritorijās"" (turpmāk – Noteikumi Nr.103) 5.pielikumā noteiktajam specifiskajam atbilstības kritērijam (2.1.punkts). Proti, pieteicēja projekta iesniegumā nav identificējusi standartus un prasības Latvijas likumdošanā ne darba drošības, ne vides aizsardzības, ne patērētāju aizsardzības jomās.

[3.3] ES likuma 18.panta piektās daļas 2.punkts nosaka projekta izvērtēšanas un lēmuma pieņemšanas secīgumu. Kā jau lēmumā ir norādīts, projekta iesniegums netika apstiprināts, jo neizpildījās Noteikumu Nr.103 44.1.punktā noteiktā prasība – projekts neatbilst specifiskajam atbilstības vērtēšanas kritērijam.

[3.4] Pieteicēja norāda, ka Lēmumā netika norādīts, ka projekta iesniegums bija administratīvajiem kritērijiem neatbilstošs. Atbildētāja veica projekta iesnieguma vērtēšanu saskaņā ar administratīvajiem vērtēšanas kritērijiem, un tā kā pieteicējas projekta iesniegums atbilda visiem Noteikumu Nr.103 Pielikumā Nr.4 noteiktajiem administratīvajiem vērtēšanas kritērijiem, tad atbildētāja 2006.gada 3.aprīlī pieņēma pieteicējai pozitīvu lēmumu (par projekta iesnieguma atbilstību administratīvajiem vērtēšanas kritērijiem) un virzīja to

tālāk vērtēšanai saskaņā ar projektu kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem.

[3.5] Lai arī projekta ietvaros sniegtās aktivitātes neatstās nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, projekta iesniedzējam tomēr ir jāraksturo tas kvantitatīvi mērāmais ieguvums, ko tas nesīs vides jomā. Tas, ka pieteicēja ir pievienojusi Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes izziņu projekta iesniegumam, nepierāda, ka specifiskais atbilstības kritērijs ir izpildīts.

[3.6] Pieteicēja norāda, ka atbildētāja nepieprasīja papildus informāciju projekta iesnieguma precizēšanai.

Tā kā, vērtējot projekta iesniegumu saskaņā ar administratīvajiem vērtēšanas kritērijiem, projekta iesniegums atbilda visiem administratīvajiem vērtēšanas kritērijiem un papildus informācijas pieprasīšana nebija nepieciešama, tad atbildētāja šādu informāciju nepieprasīja. ES likuma 22.pants ir uzskatāms par speciālo tiesību normu, bet APL 59.panta pirmā daļa, kas neuzliek iestādei ierobežojumu informācijas iegūšanā no administratīvā procesa dalībniekiem, ir uzskatāma par vispārējo tiesību normu. Šo normu kolīzijas atrisināšanai ir piemērojama APL 15.panta septītā daļa, kas nosaka, ja konstatē pretrunu starp vienāda juridiskā spēka vispārējo un speciālo tiesību normu, tad vispārējo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma.

[3.7] Pieteicēja nepamatoti norāda, ka Lēmuma pamatā ir iekšējs normatīvs akts. Atsauce Lēmumā uz Kārtību Nr.2-19/07 ir informatīva. Atbildētājas Lēmums, pamatojoties uz šo kārtību, netika pieņemts.

[3.8] Tā kā jautājumā par Lēmuma pārsūdzēšanu ES likuma 20.pants ir speciālā tiesību norma attiecībā pret APL 76.panta otro daļu, kas uzskatāma par vispārējo tiesību normu, tad šo normu kolīzijas atrisināšanai ir piemērojama APL 15.panta septītā daļa, kas nosaka, ja konstatē pretrunu starp vienāda juridiskā spēka vispārējo un speciālo tiesību normu, tad vispārējo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma. Līdz ar to Lēmums uzreiz bija pārsūdzams tiesā.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 20.jūnija spriedumu pieteikums atzīts par pamatotu un apmierināts, savukārt Lēmums atzīts par prettiesisku.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] No administratīvo tiesu prakses izriet, ka atteikums ir negatīvs administratīvais akts, kas neko nemaina personas tiesiskajā stāvoklī, un tam nav turpinošas iedarbības. Līdz ar to nav iespējams runāt par atteikuma kā tāda spēka zaudēšanu vai atcelšanu. Atceļot atteikumu, personas tiesiskajā stāvoklī nekas nemainās. Tāpēc arī atteikuma gadījumā pieteikuma priekšmets tiesā ir labvēlīga administratīvā akta izdošana (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 3.marta spriedumu lietā SKA-34/2007*).

Konkrētajā lietā Lēmums ir negatīvs administratīvais akts, kurš neizmaina pieteicējas tiesisko stāvokli.

No tiesu prakses izriet, ka atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums pārbaudāms, skatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis vērtējams kā patstāvīgs prasījums par administratīvā akta atcelšanu (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 2.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-415/2006 17.punktu, 2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA– 14/2007 17.punktu, 2007.gada 14.marta sprieduma lietā Nr.84/2007 9.1. un 9.2.punktu*).

[4.2] Atbilstoši Noteikumu Nr.103 64.punktā noteiktajam finansējuma izsniegšana grantu shēmā „Atbalsts ieguldījumiem uzņēmuma attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās" bija iespējama līdz 2006.gada 31.decembrim, līdz ar to uz sprieduma sastādīšanas dienu tiesai nav iespējams apmierināt prasījumu par jauna administratīvā akta izdošanu, jo lēmuma pieņemšana dotā projekta ietvaros vairāk nav iespējama. Tātad tiesa nevar lemt par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Arī Lēmums ir izpildīts un zaudējis spēku.

APL 82.panta pirmā daļa ietver nosacījumus, kad administratīvo aktu var apstrīdēt, ja tas jau ir izpildīts vai citādi zaudējis spēku.

Pieteicēja lūdza turpināt procesu un atzīt Lēmumu par prettiesisku, lai varētu prasīt zaudējumu atlīdzību. Līdz ar to tiesa secināja, ka Lēmuma tiesiskuma izvērtēšana ir nepieciešama atlīdzinājuma pieprasīšanai.

Tādējādi tiesai jāskata prasījums par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku.

[4.3] Lietā konstatēti turpmāk norādītie faktiskie apstākļi.

[4.3.1] 2006.gada 23.februārī SIA „Ābekoks" Eiropas savienības struktūrfondu grantu shēmas „Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmās teritorijās" ietvaros iesniedza projekta iesniegumu „SIA „Ābekoks" uzņēmējdarbības modernizācija – 2".

[4.3.2] 2006.gada 3.aprīlī VRAA pieņēma lēmumu par iepriekš minētā projekta iesnieguma administratīvo atbilstību un tā turpmāko virzību vērtēšanai atbilstoši projekta iesnieguma kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem.

[4.3.3] 2006.gada 24.jūlijā VRAA pieņēma Lēmumu.

[4.3.4] Pieteicēja uzskata, ka projekta neatbilstība tikusi pamatota ar iekšēju normatīvo aktu, kā arī no Lēmuma nav skaidrs, pēc kādiem kritērijiem un uz kāda pamata bija novērtēts pieteicējas projekts.

Savukārt atbildētāja norāda, ka Lēmums nav pamatots ar iekšēju normatīvu aktu. Atbildētāja, izvērtējot projekta iesniegumu gan saskaņā ar administratīvajiem vērtēšanas kritērijiem, gan nododot to tālāk izvērtēšanai Komisijai saskaņā ar kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem, ir rīkojusies un Lēmumu pamatojusi ar ārējiem normatīvajiem aktiem: ES likumu, Noteikumiem Nr.103, kas detalizēti regulē projektu vērtēšanas procedūru un lēmumu pieņemšanas kārtību, kā arī Ministru kabineta 2006.gada 27.jūnija noteikumiem Nr.545 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu vadība iesaistītas institūcijas nodrošina struktūrfondu ieviešanu un grozījumu izdarīšanu plānošanas dokumentos".

[4.3.5] Lēmumā norādīts, ka Komisija, izvērtējot projekta iesniegumu saskaņā ar kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem, konstatēja, ka

projekta iesniegums neatbilst Noteikumu Nr.103 5.pielikumā noteiktajam specifiskajam atbilstības kritērijam (2.1.punkts), proti, projekts ticis noraidīts, jo pieteicēja projekta iesniegumā nav sniegusi šādu informāciju vienā no šādām jomām: 1) vai vides jomā uzņēmums sasniegs kvantitatīvi mērāmu samazinājumu ietekmei uz vidi, izdevumu samazinājumu; 2) nav pierādījusi, ka darba drošības jomā uzņēmums samazinās darba vides risku līdz likumdošanā noteiktajai robežai; 3) nav pierādījusi, ka patērētāju aizsardzības jomā projekts palīdzēs sasniegt mērāmu izmaksu samazinājumu, produktivitātes, apgrozījuma vai eksporta pieaugumu.

[4.4] No minētā izriet, ka lietā pastāv strīds, vai atbildētāja pamatoti atzina, ka iesniegtais projekta iesniegums neatbilst kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem, un vai projekts noraidīts pamatoti. Cita starpā strīds pastāv par lēmuma apstrīdēšanas kārtību.

Pieteicēja par tiesību pārkāpumiem uzskata faktu, ka tai netika dota iespēja, pirms griezties tiesā, apstrīdēt atbildētāja lēmumu APL 76.panta un ES likuma 19.panta ceturtās daļas noteiktajā kārtībā. Tiesa konstatēja, ka neatbilst patiesībai pieteicējas norādītais, ka Lēmumā par apstrīdēšanas iespēju netika norādīts vispār, jo Lēmumā ir norāde, ka to mēneša laikā no spēkā stāšanās var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesa uzskatīja, ka atbildētāja pareizi norādījusi pārsūdzības kārtību saskaņā ar ES likuma 20.pantu. Konkrētajā jautājumā par Lēmuma pārsūdzēšanu ES likuma 20.pants ir uzskatāms par speciālo tiesību normu, bet APL 76.panta otrā daļa ir uzskatāma par vispārējo tiesību normu, un šo normu kolīzijas atrisināšanai ir piemērojama APL 15.panta septītā daļa, kas nosaka, ja konstatē pretrunu starp vienāda juridiskā spēka vispārējo un speciālo tiesību normu, tad vispārējo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma.

[4.5] Lēmumā ir norādīts, ka 2006.gada 3.aprīlī atbildētāja ir pieņēmusi lēmumu par pieteicējas projekta iesnieguma „SIA „Ābekoks" uzņēmējdarbības modernizācija – 2" administratīvo atbilstību un projekta iesnieguma turpmāku virzību vērtēšanai atbilstoši projekta iesnieguma kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem. Tāpat Lēmumā ir norādīts, ka 2006.gada 9.jūnijā Komisija izvērtēja projekta iesniegumu saskaņā ar projektu kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem.

Tiesa nepiekrita pieteicējas norādītajam, ka atbildētāja atteikumu pamatojusi ar iekšēju normatīvo aktu - Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas apstiprināto Kārtību. Vērtēšanas kritēriji ir noteikti Noteikumu Nr.103 5.pielikumā, uz kuriem atsaucas atbildētāja, un kas ir ārējs normatīvs akts. Atbildētāja pamatoti norāda, ka Kārtība ir saistoša tikai Komisijai, vērtējot projektu iesniegumus. Kārtība regulē procesuāli pašu kārtību, kādā tiek vērtēti projekti, bet ne kritērijus, uz kura pamata projekts tiek noraidīts vai apstiprināts, savukārt vērtēšanas kritērijus nosaka iepriekš minētie Noteikumi Nr.103.

[4.6] Ņemot vērā ES likuma un Noteikumu Nr.103 tiesisko reglamentāciju, secināms, ka Lēmums lielā mērā izriet no Komisijas novērtējuma, proti, lēmums par projekta iesnieguma apstiprināšanu vai noraidīšanu atkarīgs no tā, vai ir pozitīvs vai negatīvs novērtējums. Uz to arī norādīts Lēmumā. Līdz ar to

Komisijas vērtējums pēc būtības ir starplēmums administratīvajā lietā, kura tiesiskums pārbaudāms, pārbaudot galīgā lēmuma tiesiskumu.

Arī no pieteikuma izriet, ka pēc būtības pieteicēja apstrīd Komisijas doto novērtējumu. Līdz ar to lietā pārbaudāms, vai pieteicējas iesniegtais projekta iesniegums pamatoti ir atzīts par neatbilstošu kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem.

[4.7] Lēmumā norādīts, ka projekts saņēmis negatīvu vērtējumu, jo projekta iesniedzēja (pieteicēja) iesniegumā nav identificējusi standartus/prasības ES un Latvijas likumdošanā darba drošības, vides, patērētāju aizsardzības jomās, proti, projekta iesnieguma veidlapā sniegtā informācija ir nepilnīga.

Lēmumā norādīts, ka vidējā novērtējumā projekts ir ieguvis 7,34 punktus, līdz ar to iegūstot vismaz 6 punktus kā vidējo novērtējumu no kopējā Komisijas novērtējuma. Tomēr projekts netiek ieteikts finansējuma saņemšanai, jo ir saņēmis negatīvu vērtējumu par atbilstību kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem.

[4.8] Iepriekš minētie specifiskie atbilstības kritēriji ir uzskaitīti Noteikumu Nr.103 5.pielikumā. No pielikuma redzams, ka jāvērtē, vai projekta iesniedzējs identificējis standartus un prasības ES un Latvijas likumdošanā darba drošības, vides un patērētāju aizsardzības jomās, kuriem uzņēmumam jāatbilst. No Lēmuma izriet, ka vienīgais motīvs, kāpēc projekts neatbilst šiem kritērijiem, ir - projekta iesnieguma veidlapā sniegtā informācija ir nepilnīga, lai izvērtētu, vai izpildīsies kaut viens no augstāk minētajiem kritērijiem. Šāds Lēmumā dotais pamatojums ir ļoti vispārīgs un nekonkrēts.

Vispirms jānorāda, ka Projekta iesnieguma veidlapa ir Noteikumu Nr.103 3.pielikumā. Iesniedzējam tā ir jāaizpilda tieši tādā veidā, un konkrēti tajā nav sadaļas, kurā būtu lūgts norādīt informāciju, vai projekta īstenošanas rezultātā darba vides risks tiktu samazināts līdz likumdošanas noteiktajai robežai; vai projekta īstenošanas rezultātā patērētāju aizsardzības jomā projekts palīdzēs sasniegt mērāmu izmaksu samazinājumu, produktivitātes, apgrozījuma vai eksporta pieaugumu; vai projekta īstenošanas rezultātā uzņēmums sasniegs kvantitatīvi mērāmu samazinājumu ietekmei uz vidi, kā arī izdevumu samazinājumu. Projekta iesnieguma veidlapa nesatur tieši tādas sadaļas, kurā minētā informācija būtu norādāma.

Tādējādi šī informācija, veicot novērtēšanu, Komisijai jāizsecina un jāvērtē no projekta kopumā. Minētais arī izriet no iekšējā normatīvā akta – Kārtības. No Kārtības izriet, ka attiecībā uz vides jomu jāvērtē projekta iesnieguma punktos 2.5., 2.7., 2.9., 2.10. norādītā informācija, darba drošības jomā – punktos 2.7., 2.9. 2.12. norādītā informācija, patērētāju aizsardzības jomā – punktos 2.4., 2.7., 2.9. norādītā informācija.

Tiesa konstatēja, ka projekta 2.3. - 2.12.punktos ir sniegta informācija par projekta iespējamiem rezultātiem kritēriju norādītajās jomās

[4.9] Pieteicēja pieteikumā norāda, ka saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" projektā paredzētajai darbībai „Baļķu cilindrošanas un frēzēšanas iekārtas iegāde" novērtējuma procedūra par ietekmi uz vidi nav nepieciešama. Atbildētāja paskaidrojumā tiesai norādīja, ka specifiskais

atbilstības kritērijs vides jomā paredz projekta iesniedzējam sniegt vispārēju informāciju, kā projekta ietvaros veiktās aktivitātes kopumā mazinās ietekmi uz vidi, ko šāda projekta realizācija sniegs labu vides stāvokļa uzlabošanā. Tātad, lai arī projekta ietvaros sniegtās aktivitātes neatstās nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, projekta iesniedzējam tomēr ir jāraksturo tas kvantitatīvi mērāmais ieguvums, ko tas nesīs vides jomā.

Attiecībā uz pārējiem diviem kritērijiem atbildētāja arī paskaidrojumā tiesai nenorādīja, kāpēc projektā minētā informācija ir nepietiekama, lai izvērtētu projekta iespējamos rezultātus darba drošības jomā un patērētāju aizsardzības jomā.

Izvērtējot projektu kopumā, tiesa uzskatīja, ka no tā ir secināms, ka projekts palīdzēs sasniegt produkcijas un eksporta pieaugumu. Tādejādi nav pamatots atbildētājas secinājums, ka trūkst informācijas, lai novērtētu, ka tiks panākts produkcijas un eksporta pieaugums (kas arī ir viens no kritērijiem). Uz produkcijas un eksporta pieaugumu tieši un nepārprotami vairākās vietās norādīts projekta iesniegumā.

[4.10] Komisijas novērtējums ir vispārīgs, un nav saprotams, kāda informācija papildus būtu norādāma, lai saprastu, ka ar jaunas iekārtas iegādi iespējams paplašināt produkcijas apjomu, sortimentu, kā arī nodrošināt eksporta pieaugumu.

Atbilstoši APL 67.panta otrajai daļai administratīvajam aktam cita starpā jāsatur administratīvā akta pamatojums, it sevišķi ietverot lietderības apsvērumus (65. un 66.pants). Tā kā atbildētājas lēmums lielā mērā balstīts uz Komisijas novērtējumu, tad lietderības apsvērumi galvenokārt izdarāmi, veicot projekta novērtēšanu. No Komisijas sēdes protokola izraksta nav saprotams, kāpēc iesniegtais projekts neatbilst norādītajam vērtēšanas kritērijam. Izrakstā norādīts, ka projekts saņēmis negatīvu vērtējumu, jo sniegtā informācija ir nepilnīga, lai izvērtētu projekta atbilstību minētajam kritērijam, bet nesatur pamatojumu. No Komisijas sēdes izraksta vispār nav iespējams secināt, kādā veidā notikusi vērtēšana un kāpēc nav izpildījies norādītais kvalitātes un atbilstības kritērijs. Tikpat nekonkrēts ir arī Lēmuma pamatojums.

Administratīvā akta pamatojums ļauj personai saprast, ka iestāde nav rīkojusies patvaļīgi un ka administratīvais akts ir pareizs, kā arī secināt, vai to var apstrīdēt un pārsūdzēt (*sk. .Briede.J. Administratīvā akta forma un sastāvdaļas: Administratīvā procesa likuma 67.pants.// Administratīvais process: Likums, prakse, komentāri. Rakstu krājums. Rīga: Latvijas vēstnesis, 2005, 167.-168.lpp*.).

[4.11] Pamatojuma trūkums, skatot pieteikumu par administratīvā akta atcelšanu, var tikt uzskatīts gan par tik būtisku procesuālu pārkāpumu, ka tā dēļ administratīvais akts ir atceļams, gan par tādu pārkāpumu, kurš norādāms kā administratīvā akta trūkums, bet kurš pats par sevi nerada tādas tiesiskās sekas kā administratīvā akta atcelšana. Tas izvērtējams katrā konkrētajā gadījumā. Par galvenajiem kritērijiem izmantojami divi apstākļi: 1) vai saprātīgs administratīvā akta adresāts no attiecīgā administratīvā akta pamatojuma varēja saprast, kāpēc attiecībā uz viņu izdots konkrētā satura administratīvais akts;

2) vai tiesa, pārbaudot attiecīgā administratīvā akta tiesiskumu, balstoties uz tā pamatojumu, var secināt, ka pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu.

Līdzīgus pamatojuma izvērtēšanas kritērijus ir noteikusi arī Eiropas Kopienu Tiesa.

[4.12] Ņemot vērā augstāk norādīto, tiesa secināja, ka ne no Lēmuma, ne no Komisijas novērtējuma nav saprotams, kāpēc projekts atzīts par neatbilstošu kvalitātes un atbilstības kritērijiem, kāda informācija trūkst un kāda informācija būtu bijusi jāiesniedz.

Tiesa uzskatīja, ka konkrētajā gadījumā pamatojuma trūkums atzīstams par būtisku trūkumu, kas neļauj secināt, vai projekts ticis izvērtēts atbilstoši noteiktajiem kritērijiem un kāpēc tas saņēmis negatīvu novērtējumu. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzina, ka Lēmums atzīstams par prettiesisku.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 20.jūnija spriedumu VRAA iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz turpmāko.

[5.1] Atbilstoši APL 65.panta pirmajai daļai Lēmums ir obligātais administratīvais akts, jo saskaņā ar Noteikumu Nr.103 44. un 45.punktu par projekta iesnieguma noraidīšanu vai apstiprināšanu izdodams konkrēta satura administratīvais akts.

Lietderības apsvērumu izdarīšana obligāti saistīta ar iestādes rīcības brīvību tikai tad, ja iestādei piešķirta rīcības brīvība, iestāde ir pilnvarota izdarīt lietderības apsvērumus. Komisijas novērtējums nav ne izdošanas izvēles, ne satura izvēles, ne brīvais administratīvais akts. Obligātajos administratīvajos aktos pamatojums izriet no tiesību normas. Lietderības apsvērumi jāizdara tikai brīvajos vai daļēji brīvajos administratīvajos aktos (APL 65.pants).

Līdz ar to ne atbildētāja, izdodot Lēmumu, ne Komisija, sagatavojot projekta iesnieguma novērtējumu par projekta iesnieguma atbilstības kvalitātes un specifiskajiem kritērijiem, nebija tiesīgas izdarīt lietderības apsvērumus.

Atbildētājas ieskatā Lēmums ir sastādīts atbilstoši APL 67.panta nosacījumiem, tai skaitā ir norādīts pietiekams pamatojums projekta iesnieguma noraidīšanai.

[5.2] No Noteikumu Nr.103 5.pielikuma 2.1.punkta izriet, ka projekta iesniedzējam ir jānosauc normatīvie akti attiecībā uz aktivitātēm, kuras tiks īstenotas projekta ietvaros; jānosauc šajos aktos noteiktie standarti un prasības; jāapraksta, kā konkrētajā projektā šīs prasības tiks sasniegtas. Ja projekta iesniedzējs norāda konkrētus standartus, kurus ievēros, īstenojot projektā noteiktās aktivitātes, tad projekta iesniedzējam ir jānorāda, kas šādu standartu ir apstiprinājis un kad tas ir apstiprināts.

Pieteicējas iesniegumā nav norādīti ne normatīvie akti, ne konkrēti standarti, ne tas, kādā (Komisijai pārbaudāmā) veidā vismaz vienā no trim pieteicējas izvēlētām jomām tiks sasniegtas konkrētas prasības. Līdz ar to secināms, ka projekta iesniegumā sniegtā informācija ir vispārīga un neidentificē konkrētus standartus/prasības nevienā no trim Noteikumos Nr.103 minētajām jomām.

Tiesa, vērtējot projekta iesnieguma atbilstību specifiskajiem atbilstības vērtēšanas kritērijiem, vadījās no projekta iesniegumā norādītajiem vispārējiem pieņēmumiem un apgalvojumiem, bet neņēma vērā, ka projekta iesniegumā nav pierādīts, kādā veidā tiks sasniegts produkcijas un eksporta pieaugums un cik lielos apjomos tas tiks realizēts, cik procentuāli liels būs paredzamais pieaugums utml., projektā nav norādīta informācija par to, kāds būs mērāmais izmaksu samazinājums skaitliskā vērtībā ar iespēju salīdzināt ieguvumu pēc projekta realizācijas.

[5.3] Atbildētāja nepiekrīt tiesas secinājumam, ka Komisijas novērtējums ir vispārīgs un nav saprotams, kāda informācija papildus būtu norādāma. Informāciju, kas norādāma projekta iesniegumā, nevar izsecināt no Komisijas protokola izraksta, jo to reglamentē Noteikumi Nr.103, pēc kuriem vadījās Komisija, izvērtējot projekta iesniegumu. Turklāt VRAA mājas lapā bija pieejami ieteikumi un metodiskie norādījumi projekta iesnieguma veidlapas aizpildīšanai, kā arī Vadlīnijas.

[5.4] Tiesas secinājums, ka no Komisijas sēdes izraksta nav iespējams secināt, kādā veidā notikusi vērtēšana un kāpēc nav izpildījušās norādītās specifiskās atbilstības, ir nepamatots. Komisijas sēdes protokols ir iekšējs dokuments – starplēmums, kas netiek izsniegts projekta iesniedzējam, un pats par sevi nerada uz āru vērstas sekas. Lietas materiālos esošais protokola izraksts satur Komisijas novērtējuma rezolutīvo daļu. Tas, kādā veidā Komisija vērtē projekta iesniegumu, ir noteikts Kārtībā un tās grozījumos, no kuru satura var secināt, kādā veidā notiek iesniegumu vērtēšana.

[6] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvji apelācijas sūdzību uzturēja.

Pieteicējas pārstāve apelācijas sūdzību neatzina, uzturēja pieteikumu.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudot lietas materiālus un noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[8] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds par to, vai VRAA ar Lēmumu pamatoti noraidīja pieteicējas Projekta iesniegumu kā neatbilstošu projekta kvalitātes un specifiskajiem kritērijiem.

[9] Lēmums pamatots ar to, ka Komisijas vērtējumā Projekta iesniegums ir saņēmis negatīvu vērtējumu par Projekta iesnieguma atbilstību specifiskam atbilstības vērtēšanas kritērijam, jo projekta iesniedzējs Projekta iesniegumā nav identificējis standartus/prasības Eiropas Savienības un Latvijas likumdošanā darba drošības vai vides vai patērētāju aizsardzības jomās. Projekta iesnieguma veidlapā nav iesniegta informācija, lai:

1) izvērtētu, vai projekta īstenošanas rezultātā darba vides risks tiktu samazināts līdz likumdošanā noteiktajai robežai;

2) izvērtētu, vai projekta īstenošanas rezultātā patērētāju aizsardzības jomā uzņēmumam projekts palīdzēs sasniegt mērāmu izmaksu samazinājumu, produktivitātes, apgrozījuma vai eksporta pieaugumu;

3) izvērtētu, vai projekta īstenošanas rezultātā vides jomā uzņēmums sasniegs kvantitatīvi mērāmu samazinājumu ietekmei uz vidi, kā arī izdevumu samazinājumu.

Lēmums, cita starpā, pamatots ar Noteikumu Nr.103 43.punktu un 45.1.punktu, kas nosaka, ka, pamatojoties uz Komisijas ieteikumu (..), VRAA pieņem lēmumu par projekta iesnieguma noraidīšanu, ja projekta iesniegums neatbilst vienam vai vairākiem projekta specifiskajiem atbilstības vērtēšanas kritērijiem.

[10] Noteikumu Nr.103 5.pielikuma 2.1.apakšpunktā ir norādīts, ka projekta iesniegums atbilst specifiskajiem atbilstības kritērijiem, ja projekta iesniedzējs projekta iesnieguma veidlapā ir identificējis standartus un prasības Eiropas Savienības un Latvijas likumdošanai darba drošības, vides un patērētāju aizsardzības jomā, kuriem uzņēmumam jāatbilst: 1) vides jomā uzņēmums sasniedz kvantitatīvu mērāmu samazinājumu ietekmei uz vidi, kā arī izdevumu samazinājumu vai 2) darba drošības jomā uzņēmumam jāpierāda darba vides riska samazinājums līdz likumdošanā noteiktajai robežai, vai 3) patērētāju aizsardzības jomā uzņēmējam jāpierāda, ka projekts palīdzēs sniegt mērāmu izmaksu samazinājumu, produktivitātes, apgrozījuma vai eksporta pieaugumu.

Noteikumu Nr.103 29.4.apakšpunkts noteic, ka projekta iesniedzējs projekta iesniegumā aizpilda visas projektu raksturojošās sadaļas, kas norādītas projekta iesnieguma veidlapā.

Noteikumu Nr.103 29.5.apakšpukts noteic, ka projekta iesniedzējs, aizpildot projekta iesnieguma veidlapu, visu informāciju norāda precīzi un pietiekami detalizēti, lai projekta iesniegumu varētu izvērtēt atbilstoši administratīvajiem, kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem.

Noteikumu Nr.103 Pielikumā Nr.3 Projekta iesnieguma veidlapas 2.9.punktā „Projekta sagaidāmie rezultāti" noteikts, ka šajā punktā jānorāda projekta sagaidāmo rezultātu un ieguvumu uzņēmumam, pašvaldībai, reģionam.

Administratīvās apgabaltiesas ieskatā no minētajām normām skaidri izriet, ka Projekta iesnieguma veidlapā pieteicējai pēc brīvas izvēles bija jāidentificē, proti, precīzi jānosauc konkrēti Eiropas Savienības un Latvijas normatīvie akti un konkrētas tajos minētās prasības, standarti vismaz vienā no minētajām jomām, kurās pieteicēja uzskata, ka ar savu projektu var tos sasniegt vai pārsniegt. Citiem vārdiem sakot, minētā norma paredz pašam projekta iesniedzējam izvēlēties un noteikt atskaites sistēmu, pēc kuras gan pats projekta īstenotājs, gan VRAA varētu izsekot projekta gaitai un novērtēt projekta uzstādītos rezultātus atbilstoši kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem.

Tāpat no Noteikumu Nr.103 Pielikuma Nr.5 2.1.apakšpunkta redakcijas izriet, ka veidlapā norādītie attiecīgie samazinājumi vai pieaugumi ir uzskatāmi par projekta sagaidāmiem rezultātiem, kas būtu norādāmi Projekta iesnieguma veidlapas 2.9.punktā „Projekta sagaidāmie rezultāti".

Ņemot vērā minēto Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka no Noteikumiem Nr.103 ir saprotama un izpildāma prasība sniegt informāciju iepriekšminētajā veidā.

[11] Lēmumā norādīts, ka pieteicēja projekta iesniegums noraidīts tāpēc, ka tas neatbilst Noteikumu Nr.103 5.pielikumā noteiktajiem specifiskajiem atbilstības kritērijiem.

Projekta iesnieguma veidlapas 2.9.punktā pieteicēja norādījusi, ka uzņēmums modernizēs savu ražošanu un varēs pielietot jaunas tehnoloģijas ražošanas procesa automatizācijai, līdz ar ko desmitkāršosies guļbūvju ražošanas apjomi; pieaugs uzņēmuma ienākumi no ražošanas; pie jaunās iekārtas apkalpošanas tiks radītas 4 jaunas pastāvīgas darba vietas Viļānu pilsētas un apkārtnes iedzīvotājiem, tiks saglabātas arī esošās 17 darba vietas uzņēmumā; potenciālajiem guļbūvju uzpircējiem un citiem klientiem tiks piedāvāta kvalitatīva produkcija – guļbūves un dažādi zāģmateriāli; pašvaldībai un valstij pieaugs nodokļu maksājumi.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja Projekta iesniegumā nav sniedgisi informāciju vai 1) vides jomā uzņēmums sasniegs kvantitatīvi mērāmu samazinājumu ietekmei uz vidi, 2) vai darba drošības jomā uzņēmums samazinās darba vides risku līdz likumdošanā noteiktajai robežai, 3) vai patērētāju aizsardzības jomā projekts palīdzēs sniegt mērāmu izmaksu samazinājumu produktivitātes, apgrozījuma vai eksporta pieaugumu.

Noteikumu Nr.103 44.punkts nosaka, ka lēmumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu pieņem, ja projekta iesniegums atbilst visiem projekta specifiskajiem atbilstības vērtēšanas kritērijiem (44.1.punkts), līdz ar to projekta iesniegums pamatoti netika apstiprināts, jo neatbilda specifiskajiem atbilstības vērtēšanas kritērijiem.

[12] Pieteicēja norāda, ka saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" projektā paredzētajai darbībai „Baļķu cilindrošanas un frēzēšanas iekārtas iegāde" novērtējuma procedūra par ietekmi uz vidi nav nepieciešama.

Apgabaltiesa piekrīt atbildētājas argumentācijai, ka specifiskais atbilstības kritērijs vides jomā paredz projekta iesniedzējam sniegt vispārēju informāciju, kā projekta ietvaros veiktās aktivitātes kopumā samazinās ietekmi uz vidi, ko šāda projekta realizācija sniegs vides stāvokļa uzlabošanā. Tātad lai arī projekta ietvaros sniegtās aktivitātes neatstās nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, projekta iesniedzējam tomēr jāraksturo tas kvantitatīvi mērāmais ieguvums, ko tas nesīs vides jomā.

[13] Administratīvā apgabaltiesa, ņemot vērā minēto argumentāciju, atzīst Lēmuma pamatojumu par pietiekamu un Lēmumu par tiesisku un pamatotu.

Administratīvā apgabaltiesa attiecībā par pieteicēja pieteikuma argumentu, ka Lēmums ir pamatots ar iekšēju normatīvo aktu (VRAA 2006.gada 22.maija kārtība Nr.2-19/07 „Kārtība, kādā Starpinstitūciju vērtēšanas komisija izvērtē grantu shēmas „Atbalsts ieguldījumiem uzņēmumu attīstībā īpaši atbalstāmajās teritorijās" ietvaros iesniegtos projektu iesniegumus"), atzīst, ka minētais

apstāklis nevar būt pamats, lai Lēmumu atzītu par prettiesisku, jo Lēmums ir pamatots arī ar atbilstošām ārējo normatīvo aktu normām. Saskaņā ar APL 67.panta sesto daļu, ja iestāde ir piemērojusi iekšējo normatīvo aktu, to administratīvā akta pamatojumā min, taču šādai norādei ir informatīvs raksturs. Turklāt, kā jau tas pareizi norādīts VRAA paskaidrojumos Administratīvajai rajona tiesai, šis iekšējais normatīvais akts regulē procesuāli pašu kārtību, kādā tiek vērtēti projekti, bet ne kritērijus, uz kuru pamata projekts tiek noraidīts vai apstiprināts.

[14] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvā rajona tiesa kļūdaini atzina, ka Lēmuma pamatojums nav pietiekams, līdz ar to tās spriedums ir nepamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Ābekoks” pieteikumu par Valsts reģionālās attīstības aģentūras 2006.gada 24.jūlija lēmuma Nr.1-07/2784 „Par projekta iesnieguma atzīšanu kā neatbilstošu projekta kvalitātes un specifiskajiem kritērijiem un projekta iesnieguma noraidīšanu” atcelšanu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Endzelis

Tiesneses K.Krastiņa

L.Vīnkalna